ОКТЯБРЬ—ПАХТА ТЕРИМИДА ЗАРБДОР ОЙ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21 йил чиқиши. № 192 (5285). | 1 октябрь, 1974 йил ● СЕШАНБА | Баҳоси 2 тийин.

ЎзССР ва Ўз Компартиянинг 50 йиллиги олдидан

МЕҲНАТДА ВА КУРАШДА ТОБЛАНГАН АВЛОД

РЕСПУБЛИКАМИЗ ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик олтин тўйи тантаналарига саноқли кунлар қоляпти. Ана шу унутилмас паллада ҳар биримиз ўтмишимизга, кечаги босиб ўтган йўлимизга, меҳнат ва курашлардан ҳикоя қилувчи ҳаётимизга бир назар ташласак, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳнамолигида нечоғлик илгарилаб кетганлигимизни яққол кўрамиз. Эллик йил тарихан қисқа давр. Аммо инсон қадри-қиммати ҳамма нарсадан юксак қўйилган, унинг меҳнати шарафланаётган бизнинг давримизда соатлар мазмуни кунларга, йиллар мазмуни асрларга тенг бўлмоқда.

Кечагина омоч билан ер ҳайдаб, ёғоч сеялкада уруғ экиб юрган, кетмонлаб ер чопиб экин-зироат ундирган, қўли қадоқ, елкаси ямоқ деҳқонларимизнинг бугунги турмушига, иш қуролига, кураш ва меҳнат натижасига разм солар эканмиз, оламшумул катта ўзгаришларнинг шоҳиди бўламиз.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси шу ўзгаришлар — ер ислоҳоти, дастлабки ширкатлар, коллективлаштириш, қулоқларга қарши кураш иштирокчилари, қишлоқларимизда янги ҳаёт барпо этишнинг актив қатнашчилари, колхоз ишлаб чиқаришининг ажойиб ветеранлари билан яқинда учрашув ўтказди. Учрашувда Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг собиқ раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадраим ЮНУСОВ, Пискент районидаги 1-«Пискент» совхозининг гидротехниги, республикада хизмат кўрсатган ирригатор Тўйчи РАҲИМБОЕВ, Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхоз участка бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Азимжон ЭРМАТОВ, Бўка районидаги Мичурин номли колхознинг собиқ раиси Турсун КАРИМОВ, шу райондаги пахта тайёрлаш пунктининг ветеран ишчиси Александр ИСАХОНОВ, Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоздан Юсуфаҳмад МИРАҲМЕДОВ, Янгийўл районидаги Свердлов қишлоқ Советининг раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Юсуф ФАИЗИЕВ, Янгийўл районидаги Назарали Ниёзов номли колхоз аъзоси, 1918 йилдан бери партия аъзоси Ўнгарбой ХЎЖАМБЕРГЕНОВ, Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхоздан Анорқул АБДУЛЛАЕВ, Калинин районидаги Карл Маркс номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғуломмаҳмуд АБДУЛЛАЕВ, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози боғдорчилик бригадасининг бошлиғи Баҳром ЮСУФЖОНОВ, Пискент районидан колхоз қишлоқлари қурилиши ветерани Абдураҳмон АҲАДОВ, Ўрта Чирчиқ районидаги ҳунар-техника билим юртининг директори Самижон ЁДГОРОВ, Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг собиқ бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қурбонали-полвон ЭРМАТОВ, Калинин районидаги Ленин номли колхозда истиқомат қилувчи Турдиали ШАРИПОВ ва бошқа ўртоқлар иштирок этдилар.

(Газетамизнинг учинчи бетида босилган шу учрашув тўғрисидаги материал газетхонлар эътиборига ҳавола қилинади).

Ер ислоҳоти, қишлоқларда коллективлаштиришнинг ташкилотчиларидан бир группаси. Ўнгдан чапга (биринчи қатордан) Ғ. Абдуллаев, Ю. Файзиев, Т. Шарипов, О. Абдуллаев, А. Исохонов, М. Юнусов, Т. Раҳимбоев, Ю. Мираҳмедов, Қ. Эрматов. (Иккинчи қатордан) Ў. Хўжамбергенов, М. Маҳмудов, Э. Сотиболдиев, А. Эрматов, Б. Юсуфжонов, А. Аҳатов, С. Ёдгоров, Т. Каримов ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. БРЕЖНЕВГА

Биз, «Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун кураш — ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаси» халқаро учрашувига йиғилган Осиё ҳамда Ҳинд океани ҳавзасидаги, социалистик ҳамдўстликдаги 30 мамлакат жамоатчилигининг, шунингдек озодлик ҳаракатлари ва халқаро демократик ташкилотларнинг вакиллари Сизнинг самимий табригингиз ва яхши истакларингизни баланд руҳ билан кутиб олдик. Замонамизнинг атоқли арбоби анжуманимизнинг аҳамиятига шу қадар юксак баҳо берганлиги бизни ғоятда қувонтиради. Халқлар тинчлик ва хавфсизликнинг олижаноб идеалларини Сизнинг номингиз билан ҳақли равишда боғламоқдалар.

Биз Сизнинг мактубингизни Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган тинчликсевар, инсонпарварлик сиёсатининг яна бир далили деб биламиз. Ҳамма қитъаларда халқаро кескинликни юмшатишга, социал тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминлашга қаратилган бу сиёсатни планетамиздаги тараққийпарвар кучлар англаб, қўллаб-қувватламоқдалар.

Самарқанддаги халқаро учрашув қатнашчилари ўз ишлари билан Ер куррасининг энг катта ва сераҳоли қисмида коллектив куч-ғайрат билан мустаҳкам тинчлик ва пухта хавфсизликка эришиш ишига, бинобарин, ялпи тинчлик ишига ҳисса қўшишга ҳаракат қилдилар. Биз мана шу мақсадга эришиш учун бундан буён ҳам куч-ғайратимизни аямай сарфлайверамиз.

Азиз Леонид Ильич, Сизга бахт-саодат, сиҳат-саломатлик ва бутун дунёда тинчлик ўрнатиш борасидаги толмас олижаноб фаолиятингизда янги-янги катта муваффақиятлар тилаймиз.

Тошкент шаҳри.
1974 йил, 28 сентябрь.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА Я. КАДАР ЎРТОҚЛАРНИНГ ДЎСТОНА УЧРАШУВИ

29 сентябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Я. Кадар билан учрашди.

Учрашув чоғида Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасидаги ҳамкорликни жамият турмушининг ҳамма соҳаларида янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш масалалари муҳокама қилинди. Суҳбат вақтида иккала мамлакат марксча-ленинча партиялари — КПСС билан ВСИПнинг доимо мустаҳкамланиб бораётган яқин алоқалари ва қардошларча бирдамлиги СССР билан ВХР сиёсий иттифоқининг негизи эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар иккала томонни қизиқтирувчи кўпгина актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олдилар. Социалистик ҳамдўстликнинг Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро кескинликни юмшатиш учун олиб бораётган кураши масалаларига асосий эътибор берилди.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқларнинг учрашуви қардошларча, самимий вазиятда, муҳокама этилган ҳамма масалалар юзасидан тўла ҳамжиҳатлик ва якдиллик руҳида ўтди.

А. А. ГРОМИКО ВАРШАВАГА КЕЛДИ

ВАРШАВА, 30 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Польша Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан кеча расмий визит билан Варшавага келди.

СССР ва ПХРнинг давлат байроқлари билан безатилган Варшава аэродромида А. А. Громикони Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Ташқи ишлар министри С. Ольшовский, ПБИП Марказий Комитети секретариатининг аъзоси, ПБИП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири Р. Фрелек, ПБИП Марказий Комитети секретариати идорасининг мудири Е. Вашук, ПБИП Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Г. Жебровский, ПХР Ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг ПХРдаги элчиси С. А. Пилотович ва элчихонанинг ходимлари бор эди.

ОСИЁ ЖАМОАТЧИЛИГИ ВА ХАЛҚЛАРИГА

«ОСИЁДА ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК УЧУН КУРАШ — ҲОЗИРГИ ЗАМОННИНГ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ» ХАЛҚАРО УЧРАШУВИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ

МУРОЖААТИ

Биз, Самарқандда бўлиб ўтган халқаро учрашув қатнашчилари Осиёда тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш, ҳамкорликни ривожлантириш энг муҳим проблемаларини ва мумкин бўлган йўлларини муфассал муҳокама қилиб чиқдик.

Учрашувимиз ҳозирги вақтда халқаро вазиятда рўй бераётган ижобий ўзгаришларнинг муҳимлигини яна бир карра тасдиқлади. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ташқи сиёсат соҳасидаги ташаббуслари, ёш мустақил миллий давлатлар, озодлик кучлари, планетамиздаги барча тинчликсевар жамоатчиликнинг куч-ғайратлари туфайли халқаро муносабатларда «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш сари, турли ижтимоий системадаги давлатлар ўртасида тинч-тотув яшаш принципларини қарор топтириш сари, шу давлатлар ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш сари бурилиш бошланди.

Осиё қитъасида ҳам шундай яхши ўзгаришлар юз берди. Осиёдаги вазиятни нормаллаштириш учун курашда шубҳасиз муваффақиятларга эришилди. Вьетнамда империалистик агрессия мағлубиятга учради, қаҳрамон Вьетнам ватанпарварлари ғалабага эришдилар. Ҳиндистон ярим оролидаги вазият сезиларли даражада яхшиланди. Бу ерда Ҳиндистон, Покистон ва Бангладеш нормал дўстона муносабатларни тиклашга ҳаракат қиляптилар. Яқин Шарқда араб мамлакатларининг озодлик ва тинчликсевар кучлари бирлиги ўсиши натижасида янги ижобий шароитлар пайдо бўлдики, мазкур шароитлар бу ердаги кризисни сиёсий йўл билан одилона ҳал этиш учун истиқболлар очиб беради. Корея ярим оролида ҳам ижобий моментлар вужудга келди. Империализм ҳарбий блоклар сиёсатининг кризиси тобора кескинлашиб бормоқда. Осиё мамлакатларида қитъада мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликка эришиш мумкинлигига ишонч мустаҳкамланиб бормоқда. Мана шу вазифани амалий ҳал этиш борасидаги йўлларни излаш тобора актив тус олиб бормоқда.

Аммо биз Осиёда кўпгина кескин проблемалар ҳамон ҳал этилмасдан қолаётганлигини унута олмаймиз. Янги можаро ва тўқнашувлар хавф-хатарини келтириб чиқариши мумкин бўлган кескинлик ўчоқлари тугатилган эмас. Вьетнамга бағишланган Париж битими ҳамон бузилаётганлигига барҳам бериш ва Ҳинди—Хитойдаги ҳамма халқларга ўз тақдирларини ўзлари ҳал этишлари учун имконият бериш зарур. 1967 йилда босиб олинган ҳамма араб территорияларидан Исроил қўшинлари олиб чиқиб кетилишига ва Фаластин араб халқининг қонуний миллий ҳақ-ҳуқуқлари амалга оширилишига эришмоқ зарур. Кипр ишларига империалистлар аралашувининг пайини қирқиш, шу мамлакатнинг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини сақлаш ҳамда Кипр халқи — греклар ҳам, турклар ҳам қардошлик ва бирликда яшамоғи учун керакли шарт-шароитларни тиклаш зарур. Осиёда, жумладан Ҳинд океани тинчлик зонасига айлантирилишига тўсқинлик қилмоқчи бўлаётган империализмнинг тўхтовсиз давом этаётган кирдикорларига қарши қатъий ҳаракат қилмоқ ҳамда империализмнинг агрессив ҳарбий блокларни сақлаб қолиш ва жаҳоннинг шу районида ўз ҳарбий базаларини кенгайтириш йўлидаги уринишларига қарши курашмоқ зарур.

Ҳаёт кескинлик ўчоқларини тугатишдан иборат шошилинч вазифалар билан бир вақтда Осиёда мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш юзасидан узоқ муддатли вазифаларни қўйиш ва ҳал этишни ҳамда уруш хавфи янги ўчоқлари пайдо бўлишига йўл қўймайдиган вазият яратилишини мумкин бўлган иш қилиб қўяди ва бу ишни қатъий талаб этади.

(Давоми 2-бетда).

ЛЕНИНГРАДЛИК АРТИСТЛАРГА МУКОФОТЛАР

Ўтган якшанба куни Тошкентдаги гастролларини тамомлаган М. Горький номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ленинград Академик Катта драма театри коллективига, шунингдек, бир группа артистларга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари топширилди.

Театр коллективи ва унинг саҳна усталари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган СССР халқлари санъати фестивалида актив қатнашганликлари учун фахрий ёрлиқларга сазовор бўлдилар. Санъат фестивали меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашда ва қардош маданиятларни бойитишда муҳим роль ўйнади, совет театри муваффақиятларини республика меҳнаткашлари ўртасида пропаганда қилишга кўмаклашди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов фахрий ёрлиқларни топшириб, ленинградлик артистларни самимий табриклади, кишилар учун ғоят зарур ва олийжаноб меҳнатларида уларга янги-янги муваффақиятлар тилади.

Театрнинг бош режиссёри, Ленин ва Давлат мукофотлари лауреати СССР халқ артисти, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Г. А. Товстоногов театр ишига берилган юксак мукофот учун мукофотланганлар номидан, театрнинг бутун ижодий коллективи номидан миннатдорчилик изҳор қилди, ленинградликлар Ўзбекистондаги гастролларини ҳайрихоҳлик ва шоду-хуррамлик вазиятида тугатганлигини таъкидлади.

Ленинград Катта драма театри ижодий ходимларининг катта группаси шунингдек республика маданият министрлиги ҳамда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва Маданият ходимлари Касаба Союзлари республика Комитетининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди. (ЎзТАГ).

БАРЧА ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРНИ БИРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

«ОСИЁДА ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК УЧУН КУРАШ — ҲОЗИРГИ ЗАМОННИНГ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ» ХАЛҚАРО УЧРАШУВИ ЁПИЛДИ

«Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун кураш — ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаси» мавзуидаги халқаро учрашувнинг қатнашчилари дастлабки мажлисларини меҳмондўст Самарқанд диёрида ўтказдилар. Яхши ният ва ҳамжиҳатлик, бирдамлик ва ҳозирги халқаро муносабатлар тараққиётини характерловчи прогрессив тенденцияларни сергаклик билан ҳисобга олиш, ўз халқларининг тақдири учун масъулият ҳис-туйғулари — ушбу муҳим анжуманнинг белгиловчи хусусияти бўлди.

Учрашув Самарқандда уч кун давом этди. Сўнгра унинг қатнашчилари Тошкентга келдилар. Бундай кун тартибида шонли бир аломатни кўрмай бўлмайди. Африка ва Осиё бирдамлик ҳаракати айни Ўзбекистон пойтахтида дастлабки қадамини қўйган эди. Бутун дунёга яхши маълум «Тошкент руҳи» айни ўша дамларда вужудга келган, кейинчалик мустаҳкамланганди. Мана шу руҳ Самарқанддаги фикрлашувларга ҳам ижобий таъсир ўтказди.

28 сентябрда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлислар залида халқаро учрашувнинг якунловчи мажлиси бўлди.

Ташкилот комитетининг раиси, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитети раисининг ўринбосари, академик Е. М. Жуков халқаро учрашув қатнашчилари катта ва ғоят фойдали иш қилдилар, деди. У шу учрашувнинг ишлашига ажойиб қулай шароитлар яратиб берганликлари учун анжуманнинг барча қатнашчилари номидан Ўзбекистон халқи ва ҳукуматига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига самимий миннатдорчилик билдирди.

Осиё жамоатчилиги ва халқларига бир овоздан Мурожаат қабул қилинади. Мурожаатда қитъада тинчлик учун кураш вазифалари равшан белгиланиб, Осиёда ҳар бир халқ мустаҳкам хавфсизлик шароитларида муҳим социал, иқтисодий ва маданий проблемаларни ҳал эта олишидан самимий манфаатдор бўлган ҳамма кишиларнинг куч-қувватларини бирлаштириш ва активлаштиришга даъват сўзлари янграйди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга жавоб хати юбориш тўғрисидаги таклиф қарсаклар билан кутиб олинади. Жавоб хатида учрашув қатнашчилари номига юборилган мактуб учун, тинчлик ва хавфсизлик, социал тараққиёт учун курашда барча тараққийпарвар жамоатчилик кучларига муваффақиятлар тиланганлиги учун самимий миннатдорчилик ҳис-туйғулари изҳор этилган.

Учрашув қатнашчилари Ўзбекистон халқига ҳам мактуб қабул қилиб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг яқинлашаётган 50 йиллик байрами муносабати билан яхши истакларини билдирдилар.

Учрашув қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқини самимий кутиб олдилар.

(Давоми 2-бетда).

ЮБИЛЕЙ ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 30 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун— машина терими, бир кунлик ўсиш, тўртинчи стун — мавсум бошидан бери

Бекобод	5,75	55,66	6,41	56,28
Бўка	4,73	51,24	5,20	51,64
Янгийўл	4,25	50,37	3,91	32,19
Пискент	5,23	47,75	5,57	46,01
Юқори Чирчиқ	7,52	47,60	8,26	48,14
Оққўрғон	6,86	47,56	7,71	49,0,
Урта Чирчиқ	5,06	44,90	6,71	52,63
Чиноз	4,32	41,23	5,05	32,19
Қуйи Чирчиқ	7,10	33,16	8,75	37,06
Область бўйича	5,57	46,91	6,52	47,05

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ ХАЛҚИГА

«Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун кураш — ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаси» халқаро учрашувининг қатнашчилари шу кунларда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигини барча совет халқи билан бирга тантанали нишонлашга тайёргарлик кўраётган Совет Ўзбекистони ҳукуматига, Коммунистик партиясига ва халқига қизгин салом, самимий қутлов йўллайдилар.

Осиё қитъасини ривожлантириш туб проблемасига бағишланган анжуман айни Сизнинг диёрингизда ўтганлигининг чуқур рамзий маъноси бор. Ўзбекистон Совет Шарқида Улуғ Октябрь социалистик революцияси туфайли равнақ топа бошлаган республикалардан биридир. Ўзбек халқи социалистик тузум шароитларида ўз мамлакатини таниб бўлмас даражада ўзгартирди, уни қашшоқликдан, қолоқликдан, эксплуатациядан халос этиб, социал, илмий-техникавий ва маданий тараққиёт юксакликларига кўтарди.

Шарқдаги совет республикалари эришган катта-катта ютуқлар Осиёда империализм ва янги мустамлакачиликка қарши, сиёсий ва иқтисодий мустақилликни мустаҳкамлаш учун, социал-тараққиёт учун курашаётган халқларга катта таъсир кўрсатмоқда.

Халқаро учрашув қатнашчилари шодиёна қабул қилиб олганликлари ва меҳмондўстликлари учун Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси халқига, Коммунистик партиясига ва ҳукуматига сидқидилдан миннатдорчилик билдирадилар.

Биз социалистик Ўзбекистон халқига яратувчилик меҳнатида равнақ топиш ва фаровонликка эришувда, маданий ва маънавий тараққиётда янада катта зафарлар тилаймиз.

«Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун кураш — ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаси» халқаро учрашувининг қатнашчилари.

БАРЧА ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРНИ БИРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

(Боши 1-бетда).

Ш. Р. Рашидов ўз нутқида бундай деди: бу муҳим халқаро анжуманнинг иши муваффақият қозонди деб ҳисоблашга бизда ҳамма асослар бор, деб ўйлайман. Ошкора ва иштан фикрлашув жараёнида, демократик вазиятда ўтган мунозарада Осиё халқларининг коллектив асосдаги хавфсизлигини таъминлашнинг турли жиҳатларини ишлаб чиқишга жиддий ёрдам бера оладиган қимматли таклифлар ва муҳим фикрларни мужассамлаштириш мумкин бўлди. Шу билан ушбу қитъада мустаҳкам тинчликка эришиш ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш самарали йўлларини излашга муҳим ҳисса қўшилди деб ҳисоблаш мумкин.

Бу ерда, Совет Ўзбекистони диёрида, Самарқанд ва Тошкентдаги фикрлашувлар чоғида тинч-тотув яшаш принциплари Осиёдаги мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабат асослари сифатида қарор топишига ёрдам берувчи яна бир қадам ташланди, Осиё қитъасида кескинликни юмшатиш жараёнини янада олға силжитиш ишига ҳисса қўшилди деб айтишга ҳақли бўлсак керак, деб ўйлайман. Учрашувимиз Осиёдаги хавфсизлик ғояларини янада актив муҳокама қилиш ва ишлаб чиқишга, ушбу катта проблемага бағишланган янги халқаро учрашувларга турткиi бўлиши шубҳасиздир. Бу учрашув жамоатчилик кучлари ва ҳаракатларининг ўзига эътиборини кучайтиради, буларнинг ҳозирги халқаро ҳаётдаги роли ниҳоятда катта ва муттасил ўсиб бормоқда.

Ўтган учрашув, ўтказилган мунозараларнинг ғоявий мазмуни қандай сиёсий хулосалар чиқаришимизга имкон беради? Аввало, Осиёда хавфсизликни таъминлаш проблемаси Осиё қитъасида ҳозирги ташқи сиёсий фикр тараққиётининг асосий ўзанида турганлиги, буни Осиё мамлакатларининг жамоатчилиги, мўътабар давлат ва жамоат арбоблари ғоят актуал проблема деб билаётганликлари тасдиқланди, деб ўйлайман.

Ҳарбий можароларнинг олдини олишнинг, империалистик агрессия пайини қирқишнинг, Осиёдаги ҳамма халқлар четдан бирон давлатнинг аралашувисиз мустақиллик ва ўз суверенитетини мустаҳкамлаш йўлидан бора олишлари, ўз ижтимоий тузумларини ўзлари танлаб олишлари, зарур социал ва иқтисодий ўзгаришлар ясашлари, ўз тақдирларини ўзлари эркин белгилай олишлари учун қулай ташқи сиёсий шарт-шароитлар яратишнинг энг пухта, энг самарали йўли сифатида коллектив негизда хавфсизликни таъминлаш ғоясига Осиё жамоатчилиги тобора зўр қизиқиш билан қараб, уни тобора кўпроқ қўллаб-қувватлаётганлиги ҳам яққол намоён бўлди.

Осиёда коллектив негизда хавфсизликка эришиш, бир томондан, Осиёдаги халқларнинг ҳаётий эҳтиёжларига тамомила мос келиши, иккинчи томондан кескинликнинг юмшаши ва тинч-тотув яшаш сари кучга тўлишиб бораётган умумжаҳон тенденциясини акс эттириши шубҳасиздир.

Ўтган анжуман Осиёда хавфсизликни таъминлаш вазифаси, коллектив куч-ғайратлар билан уни йўлга солиш ғояси—шундай бир платформаки, тинчликдан, Осиёда воқеаларнинг кескинлик юмшаши ва ҳамкорлик сари ривожланишида туб ўзгаришлар бўлишидан манфаатдор бўлган ҳамма яхши ниятли кишилар умумий тил топиш учун шу платформада бирлаша олишлари мумкинлигини ҳам яққол намойиш қилди. Турли сиёсий оқимлар, илмий қараш ва диний эътиқодларнинг вакиллари, турли ижтимоий системадаги мамлакатларнинг жамоат ва давлат арбоблари ушбу учрашувда айни шундай йўл тутдилар.

Ҳамма иш Осиёда коллектив хавфсизликни таъминлаш учун, ўзаро манфаатли сиёсий, иқтисодий, маданий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш учун кенг жамоатчилик ҳаракатини авж олдиришга ҳозир салмоқли умумий замин вужудга келаётганлигидан далолат беради. Тинчлик, яхши қўшничилик, дўстлик ва ҳамкорлик идеалларига умумий садоқат кескинликни юмшатиш муҳолифлари қаршилигини енгиб ўтишга ҳамда Осиёда коллектив хавфсизлик ғояларининг амалга оширилиши йўлидаги тўсиқларга барҳам беришга ёрдам беради, деб ишонч билдириш мумкин.

Шу фактни алоҳида мамнуният билан таъкидлаб ўтмоқчиманки, Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати, унинг халқаро муносабатларни тинч-тотув яшаш принциплари асосида тубдан қайта қуриш, кескинликнинг юмшашини янада чуқурлаштириш ва унга муқаррар характер касб эттириш, давлатлар ўртасида муносабатларни нормаллаштириш ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш борасидаги изчил йўли баланд обрў-эътиборга эга бўлиб, уни қўллаб-қувватловчилар кўпайиб бораётганлиги анжуман иши чоғида яна бир бор тасдиқланди. КПСС XXIV съезди олға сурган ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитети изчиллик билан амалга ошираётган Тинчлик программаси халқаро вазиятнинг ўзгаришига жуда катта таъсир кўрсатди. Бу программа ҳозирги халқаро муносабатларни ривожлантиришда тобора кучли омил бўлиб бормоқда. Партиямиз тинчлик ва хавфсизликнинг ленинча сиёсатини, империалистик агрессияга қарши кураш сиёсатини, халқларнинг озодлик курашини қўллаб-қувватлаш сиёсатини бундан буён ҳам оғишмай ўтказаверишига амин бўлишингиз мумкин.

Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун курашчиларнинг шу қадар муҳим халқаро учрашуви Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш билан бир вақтга тўғри келиб қолганлигидан самимий хурсандмиз.

Мен шу юбилей муносабати билан самимий қутловлари учун республиканинг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари номидан халқаро учрашув қатнашчиларига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этишни ҳамда мамлакатларингизнинг жамоатчилигига дўстона салом топширишни ва муваффақиятлар тилаб, самимий истаклар билдиришни хоҳлардим.

Совет Иттифоқининг барча халқлари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам халқлар ўртасида тинчликни, дўстликни мустаҳкамлаш учун, социализм ишининг тантанаси учун курашда бундан буён ҳам куч-ғайратларини аямайдилар.

Анжуман самарали ишлаганлиги учун унинг ташаббускорлари ва ташкилотчилари — Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотига, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетига ҳамда ташкилот комитетига, шахсан академик Е. М. Жуковга ҳам миннатдорчилик билдиришга рухсат этгайсиз.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов ўз нутқини тугатаётиб, тинч ва янгиланган Осиёнинг бахт-саодати йўлидаги олижаноб фаолиятингизда Сизга, дўстлар, янги-янги муваффақиятларга эришувингизни тилайман, деди.

Анжуманнинг якунловчи мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Й. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Г. М. Орлов, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, Г. А. Габриельянц, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

АҲИЛ ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

ОРЖОНИКИДЗЕ, 27 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). Бугун Совет Осетияси байроғида Ленин ордени ва Халқлар дўстлиги ордени билан бир қаторда Октябрь революцияси ордени порлай бошлади. Республика коммунистик қурилишда эришган муваффақиятлари учун ва Шимолий Осетия АССР ташкил этилган куннинг 50 йиллиги ва шимолий Осетия Россияга ихтиёрий суратда қўшилганлигининг 200 йиллиги муносабати билан ана шу юксак мукофотни олишга сазовор бўлди.

Партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари, фан ва маданият арбоблари, жуда кўп меҳмонлар КПСС область комитети ва республика Олий Советининг қўшма тантанали мажлисига тўпланишди. Тантанали мажлисни КПСС Шимолий Осетия область комитетининг биринчи секретари Б. Е. Кабалоев очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. А. Ясновга сўз берилади. У Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси номидан ва шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев номидан, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан республика меҳнаткашларини шонли юбилей билан ҳамда Шимолий Осетия АССР Октябрь революцияси ордени билан мукофотланганлиги туфайли қизғин ва самимий табриклади.

М. А. Яснов СССР Олий Совети Президиумининг Шимолий Осетия Автоном Совет Социалистик Республикасини Октябрь революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб берди ва гулдурос қарсаклар остида юксак орденни республика байроғига тақиб қўйди.

КПСС Шимолий Осетия область комитетининг биринчи секретари Б. Е. Кабалоев доклад қилди. У ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси ҳақида, республика қардош совет халқларининг аҳил оиласида гуллаб-яшнаганлиги тўғрисида гапирди.

Мажлисда СССР 50 йиллиги номли «Победит» заводининг ишчиси В. М. Воробьева, Правобережний районидаги «Хумалаг» колхозининг бригада бошлиғи, СССР Олий Советининг депутати А. Д. Басаев, республика халқ шоири Г. Х. Кайтуков КПССга, унинг ленинчи Марказий Комитетига қизғин ташаккур, самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига ғоят баланд руҳ билан табрикнома қабул қилинди.

ОСИЁ ЖАМОАТЧИЛИГИ ВА ХАЛҚЛАРИГА

(Боши 1-бетда).

Биз Осиё ҳозирги пайтда ўзига ниҳоят зарур бўлган тинч тараққиёт учун халқларнинг хавфсизлиги ҳар қачонгидан ҳам пухтароқ таъмин этилишига муҳтож, деб ишонамиз. Хавфсизлик Осиё халқлари учун мустаҳкам тинчликдек улуғ бир саодат келтирган бўлур эди. Хавфсизлик Осиё олдида турган тараққиётнинг улкан вазифаларини ҳал этиш учун янги истиқболларни ҳам очиб берган бўлур эди. Осиё халқлари мустамлакачиликнинг оғир меросини ҳам енгиб ўтмоқдалар. Улар мустақиллик, иқтисодий жиҳатдан мустақилликни мустаҳкамлаш ва социал ўзгаришлар йўлидан олға бормоқдалар. Улар империализмга қарши курашда, социалистик давлатлар билан қалин ҳамкорликда ўзларининг халқаро позицияларини мустаҳкамламоқдалар, воқеаларнинг боришига ўз таъсирларини кучайтирмоқдалар.

Осиё халқларининг Осиёда хавфсизлик учун курашда орттирган қимматли тажрибалари 1955 йилда ўтказилган Бандунг конференциясининг қарорларида, блокларга қўшилмаган давлатларнинг кўпдан-кўп анжуманларида ифодасини топди. Осиёдаги давлатлар — янгиланиш сари бораётган ва империалистик давлатлар ҳукмронлигидан озод бўлаётган ёш давлатлар ўз муносабатларини шу ҳужжатларда ифодалаб берилган муҳим принципларга мувофиқ қура бошладилар. Осиё халқларининг биргалашиб ҳаракат қилиш ва бирдамлигининг азалий анъаналари бор. Мустамлакачилик ва империализмга қарши озодлик кураши чоғида шу анъаналар неча бор намойиш қилинди.

Халқаро вазиятдаги ижобий силжишлар ҳамда Осиё мамлакатларининг ўзидаги ички тараққиёт Осиё халқлари хавфсизлигини коллектив асосда таъминлаш учун зарур заминлар яратаётган ҳозирги пайтда мана шу тажриба, мана шу анъаналар алоҳида аҳамият касб этади.

Учрашув қатнашчилари Осиёдаги коллектив хавфсизлик давлатлар ўртасидаги муносабатларда куч ишлатишдан воз кечиш, суверенитет ва территориал бутунликни ҳурмат қилиш, ички ишларга аралашмаслик, тўла тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаат асосида иқтисодий ҳамкорликни ва бошқа хил ҳамкорликни кенг кўламда ривожлантириш, ҳар бир халқнинг ўз табиий ресурсларига ўзи эга бўлиш ва социал-иқтисодий ўзгаришлар ўтказиш ҳуқуқи каби заминларга таяниши керак, деган фикрдадирлар. Шу заминлар Осиёдаги катта-кичик ҳамма халқлар ва давлатларнинг орзу-умидларига мос келади.

Биз тинчлик ва ҳамкорлик қонунлари асосида яшовчи янгиланган Осиёни вужудга келтириш оддий бир вазифа эмаслигини биламиз. Бу вазифанинг амалга оширилиши Осиёдаги ҳар бир халқ пухта хавфсизлик шароитларида муҳим социал, иқтисодий ва маданий проблемаларни ҳал эта олишидан самимий манфаатдор бўлган ҳамма кишиларнинг куч-ғайратлари бирлаштирилиши ва активлаштирилишини тақозо этади.

Самарқанддаги халқаро учрашув турли сиёсий партиялар ва ташкилотларнинг вакиллари, турлича қараш ва идеологиядаги кишилар мана шу заминда — Осиёда тинчлик ва хавфсизлик бўлишидан муштарак манфаатдорлик заминида умумий ёндашув йўлини топишлари мумкинлигини яна бир карра тасдиқлади.

Биз, жамоат арбоблари, парламент аъзолари, меҳнаткашлар оммавий ҳаракатлари ва ташкилотларининг актив қатнашчилари, олимлар, диний доираларнинг вакиллари Осиёда хавфсизлик проблемаларининг муҳим жиҳатларини муҳокама қилиб чиқиб, энг муҳим масалада — қитъада тинчлик ва ҳамкорликни таъминлаш учун барча тинчликсевар кучларнинг жипслашуви ғоят зарурлигини эътироф этишда якдил бўлдик.

Биз Осиёдаги ижтимоий-сиёсий кучларга мурожаат қилиб, ишонч ва яхши қўшничилик вазияти ўрнатиш, қитъа мамлакатлари ўртасида иқтисодий-маданий, маориф соҳасида ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш, бутун инсониятнинг қитъани тинч йўл билан ривожланишидан манфаатдорлигини ҳисобга олган ҳолда унда мустаҳкам хавфсизликни таъминлаш борасида актив ҳаракат қилишга даъват этамиз.

ДЎСТОНА ҲАМКОРЛИК

ВЕНГРИЯ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ СССРДА БЎЛИШИ

ЛЕНИНГРАД, 28 сентябрь. (ТАСС мухбири). Венгрия социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар бошчилигидаги ВХР партия-ҳукумат делегацияси бугун кечаси Ленинграддан Москвага жўнаб кетди.

ВХР партия-ҳукумат делегацияси билан Ленинградда меҳмон бўлган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги элчиси В. Я. Павлов, КПСС Марказий Комитети бўлими мудирининг ўринбосари Г. А. Киселев ҳам шу поездда жўнаб кетдилар.

* * *

ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси 29 сентябрда Ленинграддан Москвага қайтиб келди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. А. Суслов, Совет Иттифоқилик бошқа ўртоқлар делегация билан Москвага қайтиб келдилар.

ВХР ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Ленинград вокзалида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитети секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. А. Лесечко, бошқа расмий кишилар Венгрия партия-ҳукумат делегациясини кутиб олдилар.

* * *

29 сентябрда Венгрия партия—ҳукумат делегациясининг аъзолари Наро—Фоминск районидаги «СССР 50 йиллиги» номли Кузнецовский комбинат — совхозининг чўчқачилик саноати комплексини бориб кўрдилар. ВХР Министрлар Кенгашининг Раиси Е. Фок, ВСИП Марказий Комитетининг секретари К. Немет, «Таршадалми семле» журналининг Бош редактори В. Бенке ва венгриялик бошқа ўртоқлар чорвадорларнинг меҳмони бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. А. Лесечко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. И. Конотоп ва бошқа ўртоқлар делегациянинг Москва областидаги совхозига қилган сафарида унга ҳамроҳ бўлдилар.

Совхоз ишчилари венгриялик дўстларини гулдасталар, нон-туз билан кутиб олдилар. Область ва район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари меҳмонларни самимий табрикладилар.

Венгриялик дўстлар комплексни, чорвачилик биноларини кўриб чиқдилар. Улар чўчқа гўшти конвейер усули билан етиштирилишининг ташкил этилиши, бу ишнинг рентабеллиги ҳамда маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш масалаларига муфассал қизиқдилар. Делегация аъзолари совхоз ходимларини эришилган натижалар билан табрикладилар, уларга сидқидилдан янги-янги катта муваффақиятлар тиладилар. (ТАСС).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШОЛИ ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 30 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — халқ хўжалик план топшириғи, (тонна ҳисобида), иккинчи стун — бир кунда топширилган тонна, учинчи стун —план-топшириқнинг бажарилиши (процент ҳисобида)

Бекобод	11530	75	10,2
Пискент	925	14	6,0
Янгийўл	1260	15	2,5
Ўрта Чирчиқ	8620	11	0,9
Оққўрғон	2290	4	0,2
Қуйи Чирчиқ	8490	9	0,1
Бўка	2855	—	—
Юқори Чирчиқ	1240	—	—
Чиноз	790	—	—
Область бўйича	38000	128	3,6

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 30 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — шудгор қилинган майдон (гектар ҳисобида), иккинчи стун — планнинг бажарилиши (процент ҳисобида)

Калинин	3828	41,3
Оржоникидзе	2452	31,0
Чиноз	3512	24,9
Юқори Чирчиқ	3474	20,1
Қуйи Чирчиқ	2534	10,3
Бекобод	2219	7,8
Бўстонлиқ	320	7,6
Бўка	1566	6,2
Оққўрғон	1126	4,9
Оҳангарон	237	4,7
Ўрта Чирчиқ	1009	3,9
Янгийўл	415	2,6
Пискент	—	—
Область бўйича	22692	10,4

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

№ 213 Москва шаҳри
1974 йил 29 сентябрь.

БЕЛГИЛАНГАН ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ 1974 ЙИЛНИНГ НОЯБРЬ—ДЕКАБРИДА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФИДАН БЎШАТИШ ВА ГРАЖДАНЛАРНИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги СССР Қонунига биноан **буюраман:**

1. Ҳақиқий ҳарбий хизмат муддатлари 1975 йилнинг 1 январигача тугайдиган ҳарбий хизматчилар 1974 йилнинг ноябрь — декабрида Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафидан запасга бўшатилсин.
2. Ушбу буйруқнинг биринчи моддасига биноан ҳарбий хизматчилар запасга бўшатилиши муносабати билан чақириқ кунигача 18 ёшга тўлган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган гражданлар, шунингдек, чақириқ муддатини узайтириш муддати ўтиб кетган катта ёшдаги гражданлар Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафида ҳақиқий ҳарбий хизматни ўташга чақирилсин.
3. Буйруқ барча роталарда, батареяларда, эскадрильялар ва кемаларда эълон қилинсин.

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. ГРЕЧКО.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ОСИЁДА ТИНЧЛИК ВА ҲАВФСИЗЛИК УЧУН

КОЛОМБО, 30 сентябрь. (ТАСС). Шри Ланканинг прогрессив жамоатчилиги «Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун кураш — ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаси» мавзуидаги халқаро учрашув тўғрисида Самарқанддан берилган хабарларни зўр эътибор билан кузатиб борди, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда жаҳон тинчлик кенгашининг аъзоси, Шри Ланка тинчлик кенгаши раҳбарлиги ҳамда Африка-Осиё бирдамлиги Шри-Ланка уюшмасининг аъзоси Т. Дураисингам.

Бу учрашувнинг Осиёда коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш ғоясини илгари сурган мамлакат — Совет Иттифоқида ўтказилиши диққатга сазовордир, деди Т. Дураисингам. Осиё қитъасида бу таклиф тобора кўпроқ кишилар томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Бизлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Самарқанд учрашуви иштирокчиларига йўллаган табрикномасини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдик. Бу табрикнома Осиёда тинчлик ва осойишталикка СССР қандай аҳамият бераётганлигини равшан кўрсатиб турибди.

ВАРШАВА. Янги қурилган Лазенков йўли мамлакат пойтахтининг ғарбий қисмини шарқий қисми билан боғлади.
ЦАФ—ТАСС фотоси.

МУСТАҚИЛ КИПРГА ҲАЙРИХОҲМИЗ

БУГУН КИПР РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ— МУСТАҚИЛЛИК КУНИ

Ўрта ер денгизидаги Кипр ороли ўз зайтунзорлари билан машҳурдир. Меҳмонлар бу ердан деҳқонлар қўли билан эҳтиёт қилиб кесилган ва дўст учун қалбдан ҳадя этилган, доим кўмкўк бўлиб турувчи кичкинагина шохчани Кипрдан эсдалик сифатида қимматли ёдгорликдай олиб кетадилар. Кипр республикасининг давлат гербида зайтун шохини олиб бораётган оқ каптар тасвирланган. Герб зайтун шохлари билан ўралган. Бу шохларда 1960 рақами ёзиғлиқ. Мана шу йил Кипр давлатининг мустақиллиги эълон қилинган эди. У Англия мустамлакачилик ҳукмронлигидан озод бўлган эди. Зайтун шохлари Кипр республикаси байроғида ҳам бор. Улар Кипр халқининг тинчликка, бунёдкорлик меҳнатига интилишини ифодалайди.

Мустақиллик йиллари мобайнида Кипр республикаси бир қатор муҳим иқтисодий ва социал тадбирларни амалга оширди. Савдо-сотиқ, муваффақиятли ривожланиб борди, хусусан, социалистик мамлакатлар билан яхши йўлга қўйилди. Ёш давлатнинг барча кучлари мустамлакачилардан мерос бўлиб қолган иқтисодий қолоқликни бартараф этишга: хўжаликни ривожлантиришнинг беш йиллик планларини, 20 йиллик қишлоқ хўжалик планини бажаришга қаратилган эди.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакталар мустақил Кипрга ҳар томонлама ёрдам ва мадад кўрсатиб келдилар. СССР биринчилар қаторида Кипр Республикасини таниди. Дипломатик муносабатлар ўрнатилгандан сўнг сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳаларда совет-кипр муносабатлари муваффақиятли ривожлана бошлади.

Кипрдан кетишга мажбур бўлган мустамлакачилар бирёқлама экономикани мерос қилиб қолдирдилар: фақатгина қишлоқ хўжалиги ва саноатнинг айрим соҳаларигина қисман ривожланди. Мустамлакачилар бундан ташқари кипрликларга Цюрих-Лондон битимларини ҳам тиқиштирдилар, бу битимлар ҳозирги кунда кипрнинг ишига чет элликларнинг аралашуви учун асос бўлиб қолди. Империалистик доиралар орол аҳолисининг аралаш составини ҳисобга олиб (кипрликларнинг 78 проценти греклар, 18 проценти турклардир) ва ички реакцияга таяниб бу ерда миллий адоватни келтириб чиқаришга уриндилар. «Черковлар масжидларга қарши» — улар Кипрда «орани буз, ҳокимлик қил» сиёсатининг ана шу кўринишини қўлладилар.

Шу йил июль ойида ички ва ташқи реакция республиканинг қонуний сайланган президенти архиепископ Макариосга қарши фитна уюштирди. Исён НАТО штабларида планлаштирилган эди ва Кипрни мустақилликдан маҳрум этиш, уни «порох солинган» портлаш хавфи бўлган районга айлантириш мақсадини кўзлар эди. Исён республиканинг қонуний ҳукуматини ағдаришга, оролда НАТО қуролли кучларини кучайтиришга олиб келди.

Кипр устида уруш даҳшати пайдо бўлди. Кипрликларнинг учдан бир қисми мамлакатдан қочди. Республика экономикасининг ҳар кунги талафоти 6 миллион долларга етди.

Ҳаёт Кипр проблемасини тезлик билан сиёсий жиҳатдан йўлга қўйиш зарурлигини тақозо этмоқда. Ғарбдаги империалистик доиралар ҳар хил найранглар билан бу проблемани чигаллаштириб, НАТОнинг тор доирасида ва мана шу ҳарбий блок манфаатлари йўлида ҳал этишга уринмоқдалар.

Совет ҳукумати масалани барча кипрликларнинг манфаатларини кўзлаб тинч ҳал этиш тарафдори бўлиб чиқмоқда. Кипрда ва ундан ташқарида Совет ҳукуматининг 22 августдаги баёноти кенг қўллаб қувватланди ва маъқулланиб кутиб олинди. Бу баёнотда Кипр, Греция, Туркия, хавфсизлик Кенгашининг аъзолари ва бошқа айрим давлатлар, жумладан бетараф давлатлар иштирокида БМТ доирасида Кипр бўйича халқаро конференцияни ўтказиш таклиф қилинади.

Жаҳоннинг тараққийпарвар кучлари Кипр халқи 1960 йил қўлга киритган мустақиллигини сақлаб қолиш ва уни мустаҳкамлашнинг уддасидан чиқади, Афродита ороли уруш худоси Марс оролига айланмайди деб ишонадилар.

И. ПАНОВА, (АПН).

ПОКИСТОНДА ЎЗБЕКИСТОН ВИСТАВКАСИ

ИСЛОМОБОД, 30 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган фотовиставка очилди. Совет Иттифоқининг ана шу республикаси аҳолисининг фидокорона меҳнатини, уларнинг дам олиши ва кундалик ишларини тасвирловчи ўзбек фотожурналистларининг суратлар галереяси покистонликларни ғоят қизиқтирмоқда.

Покистоннинг турли шаҳарларида Ўзбекистоннинг ҳаётидаги муҳим санага бағишланиб тантанали кечалар ўтказилмоқда.

Ўз ССР ва Ўз Компартиясининг 50 йиллиги олдидан

МЕҲНАТ ВА КУРАШДА ТОБЛАНГАН АВЛОД

ДЕҲҚОН НОМИ — УЛУҒ НОМ

ЎТМИШДА омоч қулоғини ушлаб уни тортаётган бир жуфт ҳўкизга далда бериб, эртадан-кечгача тер тўккан, қўл-оёғи қабарган ва шундай меҳнат қилгандан кейин ҳам ҳузур-ҳаловат кўрмаган деҳқон фарёд чекиб дунёда деҳқон меҳнатидан машаққатлироқ иш бўлмаса керак деб нола солган.

Иш шу зайлда, деҳқон боласининг қаддини омочдай букиб елкасини бўйинтуруқдай эзиб, иш қилган бўлса ҳам кузда хирмон кўтарилаётганда унинг улуши дарёдан томчи бўлиб қолган. Хирмонни бошқалар эгаллаган. Шу сабабли бўлса керак деҳқонлар ўртасида «Ўроқда йўқ, машоқда йўқ, хирмонда ҳозир» деган мақол дилларни ўртаб янграган.

Октябрь қуёши балқиб меҳнаткаш деҳқоннинг елкасига офтоб текканда у қаддини ростлаб, атрофга қараган. У шунда равон йўлни порлоқ, келажакни кўра олган.

Областимиздагина эмас, республикамизда қишлоқларда механизацияни жорий этишнинг ташкилотчиларидан бири, биринчи МТСларни барпо этишда иштирок этган, бугунги кунда ўз касбига содиқ қолиб механизатор кадрлар тайёрлаш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилиб келаётган бу хизматлари учун кўксини жуда кўп орден ва медаллар безаб турган **Самижон ЕДГОРОВ** ҳикоя қилади:

— Қишлоқларда коллективлаштириш бошланишидан олдин бир-бирига кўмак бериб ишлаш ташкил этилган йиллар эди. Қулоқлар, босмачилар оту-ҳўкизларнинг яхшисини, семизини сўйиб битирган, қишлоқларда битта-яримта от-ҳўкиз қолган, улар ориқ, ишга астойдил ярамас эди. Шунда биз якка хўжаликларни тўплаб, ярим гектар, бир гектар ерга эга бўлган ширкатлар тузиб ишлардик. Давлат бизга, ун, шакар, мой бериб турарди. Биз уни етиштирган маҳсулотимиз билан оқлашимиз зарур эди.

Деҳқонлар бирлашиб олдингига қараганда иш бирмунча юришаётган бўлса ҳам аммо ҳали ҳам ўтмиш қийинчиликларининг оқовасн бизнинг йўлимизда ғов эди.

1928 йилларда «энт», «парзон», «жандир» маркали тракторлар келабошлади. Уларни қишлоқ меҳнаткашлари қандайдир ҳавас, ҳурсандчилик билан кутиб олган бўлсалар ҳам, металлдан ясалганлигини кўриб, ишлатишга рози бўлмадилар. Ўша вақтдаги деҳқонларнинг гапи ёдимда:

— Трактор деган нарсанг бизга бўлмайди. Еримизни эзиб қотириб юборади.

— Ўзи темирдан бўлса, париштаси йўқ бу нарсангни...

Биз қишлоқма-қишлоқ юриб бу тракторларнинг ҳар қалай омочдан яхшилигини, кўпроқ ер ҳайдаш мумкинлигини тушунтирардик. Деҳқонлар аста-секин тракторларга кўника бошладилар. 1931 йилда Путилов заводи бизга трактор юбора бошлади. Шу-шу бўлди. деҳқонлар тракторга кўпроқ муҳаббат орттирдилар. Мен ўша вақтда ташкил этилган Қорасув МТСи зонасидаги колхозларда тракторнинг ишидан миннатдор бўлган, ўғилларини тракторчилик ўқишига рўй-рост юборишга рози бўлган кишиларни ҳамон эслайман.

Коллективлаштириш, деҳқон ишини озми-кўпми механизациялаштириш йилларида ички душманлар — катта ер эгалари қўлларидан келганча янги турмушимизга чанг солмоқчи бўлдилар. Халқ ўртасида тескари ташвиқот юргиздилар. Колхоз бўлиб ишлаш тўғрисида ҳар хил бўлмағур гапларни тўқиб чиқардилар. Тўғри, ўша вақтда бой ва муллаларнинг сўзига ишониб колхоздан ўзини тортган иложи бўлса ҳам колхоз ишига аҳамият бермаган кишилар йўқ эмас эди. Лекин улар икки-уч йил ўтгандан кейин қилмишларига пушаймон бўлиб, колхозга келиб қўшилдилар.

Ўша давр воқеалари тўғрисида гап кетганда 1930 йилдан бошлаб 1963 йилгача колхозга раис бўлган ва ҳозирги пайтда қишлоқнинг ҳурматли кишиси сифатида одамлар ўртасида обрў-эътибор орттирган **Мадраим ЮНУСОВ** бундай дейди:

— Қишлоғимизни Тоштўғон деб аташарди. Шундай деб номланишига асос бор. Қишлоғимиз Оҳангарон дарёсининг қирғоғига жойлашган. Шўх ва ўжар Оҳангарон дарёси айниқса баҳор кезларида тўлиб оқиб, қирғоқларни ялар, қишлоқларни олиб кетарди. Биз ҳар йили бола-чақамиз билан ўймалашиб чиқиб дарё йўлига тошдан тўғон ясардик. Бу тўғоннинг кучи нимага етарди дейсиз. Сувнинг бир эпкинига бардош беролмасди. Яна югур-югур, яна тош тўплаш, мана шунака эди бизнинг ўтмишдаги ҳаётимиз. Қишлоғимизда 1929 йилда 25 хўжаликдан иборат колхоз тузилди. Юз гектар ерга қўл билан чигит экдик. Омоч билан иш юритдик. Беш центнердан пахта олдик. Орадан бир йил ўтгач, омоч ёнига плуг, қўқонарава ёнига қўш отли бричкалар қўшилди. Иш анча юришганга ўхшади. Ҳозирги пайтда кулгили ва ачинарли бўлиб туюлса ҳам, лекин қишлоққа қўш отли араваларнинг кириб келиши ўзига яраша катта ўзгариш бўлган. Ахир йўл ва кўприклар йўқ пайтида Янгийўлдан келтириладиган мойни қўқонаравада олиб келинишига неча кун кетарди. Қўшотли аравалар келиб Янгийўлдан бизнинг колхозгача мойни уч кунда олиб келинганда ҳаммамиз севинган эдик.

Мен колхозимизнинг ўтмишини, бугунги ҳаётимизга солиштирмай туролмайман. Болаларимиз бостирмага ўхшаш хоналарда ўқишарди. Ҳозир икки-уч қаватли мактаб бинолари улар ихтиёрида. Қишлоғимизда машина, трактор шунча кўпки улар қанақа маркали, билолмайман. Касалхона, медпукт ва шуларга ўхшаш инсон учун зарур бўлган ҳамма нарса қишлоғимизда муҳайё.

Тоштўғон қишлоғини ҳозирги пайтда Ленинобод қишлоғи деб атаймиз. Бизнинг бу қишлоқни мамлакатимиздаги ҳамма қишлоқлар қатори Ленин партияси обод қилди. Кўчаларимиз равон, Оҳангарон кўприги устига қурилган кўприкдан тепловоз ўтса бўлади. Кечалари кўчаларда юрсам қувониб кетаман.

Кундузгидек ёритадиган чироқлар қўйилган. Ҳамманинг уйининг тепасида телевизор ва радио антенналари. Қишлоғимизда олий маълумотли кишилар нечталигини айтиб ўтишга эҳтиёж йўқ. Ҳамма оилада бир-икки киши олий маълумотли. Байрам кезларида, йиллик ҳисобот йиғилишлари кунларида қишлоқ марказида ясан-тусан бўлиб юрган кишиларнинг кўксини орден-медаллар безаб тура, Бу орден-медаллар Тоштўғонни Ленин партияси раҳбарлигида обод, бадавлат қилиш йўлида қилинган меҳнат рамзи эмасми. Шуларни кўриб теримга сиғмай суюнаман.

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг боғдорчилик бригада бошлиғи **Баҳром ЮСУФЖОНОВ** Қибрай ва Дўрмон қишлоқлари ўтмиши, бугунги ҳаёти хусусида гап юритади.

— Бизнинг бу жойлар, — деди у, — тўқай-қамишзорлардан иборат бўлган. Қорасув тошиб, ҳаммаёқни ботқоқзор қилиб юборган эди. Энди тузилган колхозлар мана шунақа жойларда ишлаши керак эди.

Бир воқеани эслаб ўтмоқчиман. Колхознинг дастлабки йилларида менинг укаларим шаҳарда қишлоқ хўжалик билим юртларида ўқирдилар. Улар менга омочдан кўра сўқада ер ҳайдаш унумли бўлади, деб айтишди. «Темирқадам» номли колхозда биринчи бўлиб сўқада ерни мен ҳайдаганман. Шунда Жўра ота деган мўйсафид ишимни кузатиб туриб:

— Ёпирай, темир билан ҳам ер ҳайдаса бўларканда, деган ва энди ердан барака кўтарилди, деб ўзича гапириб юрган. Лекин кузга келганда сўқада ҳайдалган ерлардан омоч билан ҳайдалган ерларга қараганда кўпроқ ҳосил олинганлигини кўрган Жўра ота сўзидан қайтиб ҳамма нарса одамга бўйсунади, темирники эгиб бўйсундирибсан, ишингга барака бергани шу, дегани сира эсимдан чиқмайди.

Ҳозир колхозимиз жуда катта хўжалик бўлиб кетган. Бу йил 28 минг тонна сабзавот бермоқчимиз. Буларни етиштириш учун жуда кучли техникага эгамиз, ишбошида билимли, тажрибали деҳқонлар.

Чиноз районидаги Яллама қишлоқлик **Юсуфаҳмад МИРАҲМЕДОВ** ҳам коллективлаштиришнинг дастлабки даврларидан бошлаб механизацияга кўнгил қўйган, биринчи тракторларнинг қулоғини бураган, ҳамқишлоқлари ўртасида биринчи марта механик бўлганлардан. Унинг эсдаликлари ҳам жуда характерли:

— 1930 йилда колхоз тузилди. Биров ҳўкизини, биров отини колхозга бирлаштирди. Лекин, иш вақтида ҳар ким ўз отини, ўз ҳўкизини ишлатиш учун ҳаракат қиларди. Колхоз раҳбарлари, энди ҳамманинг от-ҳўкизи колхозга бирлашди, ким қайси бирини ишлатса ишлатаверсин барибир, колхоз ишини бажараяпти-ку дейишса, унашмас эди. Одамларнинг дилида ҳали ҳам озми-кўпми хусусий мулкчилик йўқ эмас эди. Колхоз ишини юритиш билан бирга одамлар онгидаги хусусий мулкчиликни йўқотиш ҳам керак эди. Бунинг учун колхоз ишига меҳр уйғотиш, одамларни моддий жиҳатдан манфаатдор бўлишларини таъминлаш, меҳнатига оладиган ҳақнинг аниқлигини амалда кўрсатиш йўли билангина бунга эришиларди. Партия ва ҳукуматимиз энди туғилиб келаётган коллектив хўжаликларга ҳар жиҳатдан ёрдам берарди. Йил сайин кўпроқ трактор оладиган бўлиб қолдик, ер майдонлари кенгайиб, ҳосил ошабошлади. Якка хўжалик бўлиб ишланган даврдаги ерлардан олинган унум колхоз даврида кўпайгани сабабли коллектив хўжаликка к[illegible]шиладиганларнинг сони ортаверди. Мана шундай қилиб Ялламада еттита колхоз тузилди. Улар 1200 гектар ерга экин экардилар. Ҳозир шуларнинг ҳаммаси бирлашиб битта йирик хўжаликка айланган. 3000 гектар суғориладиган ер бор. Қишлоғимиз қиёс қилиб бўлмайдиган даражада ўзгариб, колхозчилар хонадони бой-бадавлат бўлиб кетди.

Ҳозирги пайтда ҳар бир киши колхоз мулкини ўз мулким деб қарайди. Шунинг учун уни кўпайтиришга ҳаракат қилади, жон куйдиради.

Тошкент области далаларида биринчи тракторлар. [illegible] йил. Первые тракторы на полях Ташкентской области. [illegible] год.

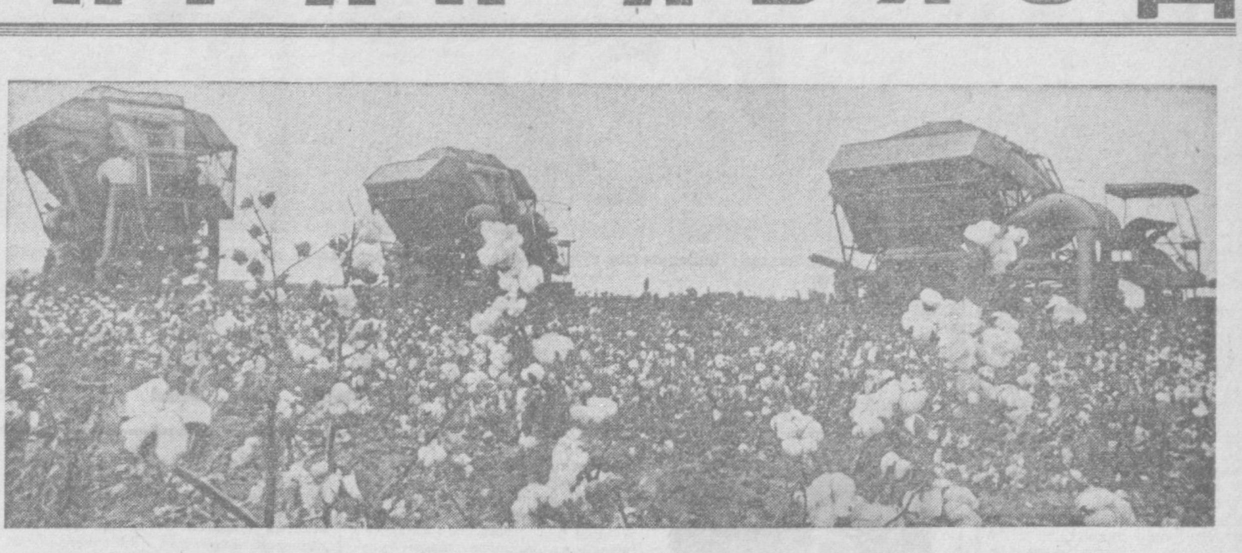

1974 йил. Тошкент области далаларининг бугунги кўриниши.

ЭЛ ЕРЛИ БЎЛДИ, БАХТ ТОПДИ

КОЛЛЕКТИВЛАШТИРИШ йилларида Тошкент чегарасида бўлган, ҳозирги пайтда ерлари, боғлари Тошкент қурилиш массивлари билан қовушиб кетган Калинин районидаги Карл Маркс номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати **Ғуломмаҳмуд АБДУЛЛАЕВ** шаҳар яқинидаги қишлоқларда коллектив хўжаликлар тузиш характери жиҳатидан узоқ ерлардагига нисбатан ўзига хос бўлганлиги тўғрисида сўзлайди.

— 1930 йилда колхоз тузиш мақсадида тўпландик. Шунда кимдир ўрнидан туриб бундай деди:

— Хўш, колхоз тузмоқчи бўляпмиз. Тузайлик ҳам. Ерни қаердан оламиз. Қишлоғимизнинг ҳамма жойи узумзор, мевазор боғ бўлса. Экинни қаерга экамиз. Шиғил ҳосилга кирган боғини ким колхозга беради.

Ҳақиқатан ҳам бу ҳал қилиниши ғоят қийин бўлган муаммо эди. Ҳамқишлоқларимизнинг ярим гектар, бир гектар, ундан озроқ боғлари бўлгучи эди. Экин экилиши мумкин бўлган 60 гектар тўқайзор бор эди. Аммо у ерлар қамиш ўсиб кетганлигидан унча-мунча куч билан ўзлаштириш амримаҳол эди. Бунинг устига домла-имомлар тескари ташвиқот юргизиб, колхоз тузумини ёмонлар эдилар. Ўша вақтда қишлоғимизда 11 та мачит бор эди. Биз нима қилиш кераклигини сўраб қўшчилар союзига мурожаат қилдик. У ердан бизга колхоз бўлгандан кейин ер-сув, боғ-роғ қўш ҳўкиз — ҳаммаси колхозга қўшилади, шуни халққа тушунтиринглар деб айтишди. «Қизил партизан» номли колхоз тузилди. Одамларнинг эътиқоди, янги ҳаётга интилиши ҳамма нарсадан устин келди. 60 гектар тўқай ўзлаштирилиб, экин ўстирила бошлангач, буни кўрганлар колхозга кирсак барака топар эканмиз, деган мақсадда кўпчиликка бирлашдилар. Дастлабки йили 12 аъзодан иборат бўлган колхоз аста-секин кучайиб бардам бўлабошлади. 1932 йилга келиб тракторга, унча-мунча қишлоқ хўжалик техникасига эга бўлинди.

Агар мен бугунги колхозимиз босиб ўтган йўлни йилма-йил ҳикоя қиладиган бўлсам, гап кўпайиб кетади. Қийинчиликлар ҳам бўлди, қувончли йиллар ҳам бўлди. Бир қўлимизда кетмон, ер чопдик, бир қўлимиз билан қулоқларни тугатиш учун курашдик. Улуғ Ватан уруши йилларида азамат йигитлар фронтга кетганда қишлоқда чоли-кампирлар қолди, аёллар меҳнат қилди. Ўғлидан, эридан, қорахат олган келинлар, оналар кўз ёши тўкиб бўлса ҳам кетмон чопдилар, уларнинг мақсади ёвуз душманни йўқотиб юртимизни бойитиш эди. Улуғ Ватан уруши йилларида биз фронтга маҳсулот жўнатиб турдик.

Мен ўша вақтдаги қишлоқ аёлларининг меҳнати тўғрисида яна шуни айтиб ўтишим керакки, улар ўғил-қизларини тарбиялаш, уларни кийинтириш-боқиш билан бирга фронт орқасини мустаҳкамлаш учун кечани кеча, кундузни кундуз демай меҳнат қилишарди. Далаларга, боғларга, фермаларга борганда кўрардим, аёллар оғир меҳнатдан, етишмовчиликлардан шикоят қилишмас эди. Улар бу ерда тинч бўлайлик, фронтдагилар омон-эсон келишсин, меҳнат билан инсон ўлмайди деб ҳормай-толмай курашишарди. Ўша даврда колхозларда ишлаган опа-сингилларни бугунги кунда ҳар қанча ардоқласак кам.

Урушдан кейинги йилларда колхоз хўжалигининг қаддини ростлаш анча машаққатли бўлди. Буларнинг ҳаммаси ортда қолди. Колхозимиз партия-ҳукумат раҳбарлигида бой-бадавлат хўжаликка айланди. Қишлоқларимиз шаҳарга туташганиданми, ёки биз амалга ошираётган қурилишлар шаҳардаги қурилишлардан қолишмаётганлигиданми, ҳарқалай ўзгариб, маданий бўлиб кетди.

Камбағал деҳқонга ер берган, шу ерни ишлаш учун кўмаклашаётган партия, ҳукуматимизга деҳқонларимиз ҳаммавақт дилларидан раҳматлар айтадилар.

Янгийўл районидаги Свердлов номли қишлоқ Советининг раиси кекса партия ходими, қишлоқларда коллективлаштириш ташкилотчиларидан бири **Юсуф ФАИЗИЕВ** Ғуломмаҳмуд аканинг сўзини тасдиқлаб, ҳақиқатан ҳам қишлоқларда ер, камбағал деҳқонларга берилмаганда, улар тўғрисида бунчалик меҳрибонлик қилинмаганда қишлоқ кишилари ҳамон эскича ҳаёт кечирган бўлар эдилар, дейди.

— Бизнинг Свердлов номли қишлоғимиз ўтмишда бир неча бойлар тасарруфида бўлган. Ер ҳам, сув ҳам шу бойлар ихтиёрида эди. Фақат меҳнатгина камбағаллар елкасига миниб олган эди. Ерни камбағал деҳқон ишларди, бойликнинг кўпини катта ер эгалари оларди. Мана бугун ерга ҳам, сувга ҳам қишлоқ меҳнаткашлари хўжайин. Қишлоғимиз Тошкент ва Янгийўл шаҳарлари ўртасидаги гуллаб-яшнаётган шаҳарчага ўхшайди. Кўчалар асфальтланган, хонадонларга водопровод туширилган, табиий газ трубалари кўчалардан кўчаларга ўтиб боряпти. Қишлоқда саккизта ўрта, учта тўлиқсиз ўрта мактаб бор. Магазинлар жуда кўп. Бу ғамхўрликларга жавобан қишлоғимиз меҳнаткашлари деҳқончилик, боғдорчилик, чорвачилик маҳсулотларини йил сайин кўпайтиряптилар. Ўз зиммаларига катта-катта мажбурият оляптилар, шу мажбуриятларни шараф билан бажаряптилар.

Пискент районидаги 1-«Пискент» совхозининг гидротехниги, кўксини орден-медаллар безаб турган басавлат отахон ўзбек халқининг ўтмишда, коллективлаштириш даврида, сув учун кураши тўғрисида тўлқинланиб гапирди.

— Биз мироблар,— деб гап бошлади **Тўйчи ота РАҲИМБОЕВ**,— сув билан, айниқса дайди, ўжар Оҳангарон дарёси билан кураш қанақалигини биламиз, Тошқинга бир неча марта кўндаланг келганларданман. 1934 йилда «Социализм» колхозида раис эдим. Қишлоғимизга президентимиз Йўлдош Охунбобоев келиб қолдилар. У киши мени чақириб, Тўйчибой, яна сизни мирobликка қўймасак бўлмайди, Оҳангарон шўхлик қилиб қолди, дедилар. Мен яна сепоя ташлашга, асов дарёни тўсиш учун курашга шерикларим билан бирга кетдим. Дарёни тўсдик. Сув далаларга оқа бошлади.

Бу воқеа 1939 йилда яна такрорланди. Яна сув билан курашдик, уни енгдик. Мана шунақа, сув билан курашиб, ер билан олишиб, экин ўстиряпмиз, боғ-роғ қиляпмиз, халқимизга қўлимиздан келганча маҳсулот етказиб беряпмиз. Меҳнатимиз зое кетаётган йўқ. Мен қишлоқларимизнинг йил сайин ўзгараётганини, одамларимиз турмушининг тобора яхшиланаётганини кўриб қувонаман. Инсон ўз меҳнати натижасини татиб, ундан баҳраманд бўлса, одамзод боласига бундан каттароқ бахт йўқ деб ўйлайман.

Ерни деҳқонларга ишониб топширилганлиги учун ҳам улар жон-диллари билан меҳнат қиляптилар. Шунинг учун ҳам эл ерли бўлди, бахт топди деб бугунги кунда дадил айта оламиз.

ҚИШЛОҚДА — ШАҲАР ЖАМОЛИ

КОЛХОЗ қишлоқлари қурилишининг ташкилотчиларидан бири, 1935 йилда қишлоқда биринчи марта клуб қуришга жазм этган **Абдураҳмон АХАДОВ** ўша вақтдаги қишлоқ қурилишлари ишларининг машаққати тўғрисида гапириб берди:

— Мен бугунги кунда ёшларимиз ҳаётини кўриб жуда қувонаман. Улар учун билим олиш, меҳнат қилиш, яшаш ҳар жиҳатдан яхши. Масалан мен 27 ёшимда техникумни битирганман. Шу маълумот билан қишлоғимизга борганимда ҳамма менинг атрофимни ўраб, жуда катта билим эгаси бўлиб келибсан, дейишган. Мен шу олган билимимни амалда кўрсатиш учун қишлоқда клуб қуришни колхоз раҳбарларига таклиф қилдим, Ҳеч қандай қурилиш материали бўлмаган жойда клуб қуришнинг ўзи бўладими, дейишди улар. Мен хом ғиштдан бўлса ҳам клуб қуриш мумкинлигини, унинг лойиҳасини шаҳардан олиб келганлигимни айтдим. ва қўшиб қўйдим:

— Ахир қишлоғимизни илгари замонда Култепа деб аташган. Қачонгача шу ном елкамизда қолиб келади. Култепа ўрнида чиройли бинолар барпо қилиш учун агар ҳаммамиз баравар курашсак, албатта ғолиб чиқамиз.

Шундай қилиб катта қолипларда ғишт қуйиш бошланиб кетди. Тошкентдан қўшотли араваларда ёғоч ташиларди. Уч кун-тўрт кун деганда етиб келишарди. Бугунги кунда пахтачиликда донг таратган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимполвон Қодиров ўша вақтда норғул йигит, вужудидан куч ёғилиб турган азамат эди. У елкасида ғишт кўтариб, қурувчиларни таъминлаб турарди. Клубни қуриб битказдик. Ўзимизнинг қишлоғимиздагилар эмас, атроф яқиндагилар келиб клуб қанақа бўларкин, деб томоша қилиб кетишарди.

Ўша вақтда оғизга тушган клуб ҳозирги кунда анчаки бўлиб кўринса ҳам, лекин даврига қараганда бугунги маданият саройларига тенглаштирса арзигуликдир.

Чинозлик Эргаш Сотиболдиев ҳам қишлоқлар қурилиши кучайиб, бугунги кунда шаҳар қиёфасига кириб бораётганлиги тўғрисида гапиради. Ўзи истиқомат қилаётган ва бир неча йиллар давомида раислик қилган Карл Маркс номли колхоз иқтисодий жиҳатдан ўсиб, маданий жиҳатдан юксалиб хонадонлари обод бўлиб бораётганлиги бу ерда пахтачилик ривожланаётганлиги, пахта иши механизациялаштирилаётганлигидандир деб таърифлайди.

ДИЛ ТАШАККУРИ

КАЛИНИН районидаги Ленин номли колхозда истиқомат қилувчи, кўксини жанговар ва меҳнат орден ҳамда медаллари безаб турган **Турдиали ШАРИПОВ** ҳаяжонланиб сўзлайди:

— Биз камбағал деҳқон эдик. Катта ер эгаси Тожибойнинг қўлида меҳнат қилардик. Дадам Мадвали бизга гапириб ўтирардилар: тонг отади, кеч бўлади қўлим омочда, ер ҳайдайман. Топганим қишнинг ярмига етмайди. Қарз устига қарз.

Шунинг учун ҳам бизнинг оила колхозга биринчилар қатори аъзо бўлиб кирди. Бу Тожибойга ёқмади. Унинг ўғли акамни тунда орқадан келиб отди. Акам оғир ярадор бўлди. Бойнинг ўғлини Кўктеракда суд қилишди. Қилмишига яраша жазоланди. Бу воқеа бойларнинг танобини тортиб қўйди.

Мен бу билан коллективлаштириш осонликча бўлмаганлиги, кураш, ҳақиқий кураш билан қўлга киритилганлиги тўғрисида айтиб ўтмоқчиман. Шунинг учун ҳам бугунги ҳаётимиз қадрига етишимиз, ёшларимизни оталар курашини қадрлашга ўргатишимиз зарур деб ўйлайман.

1918 йилдан бери партия аъзоси, Янгийўлдаги Назарали Ниёзов номли колхозда истиқомат қилувчи Унғарбой Хўжамберганов колхоз—душманларига, унсурларга қарши қандай кураш олиб борганлиги хусусида гапирар экан, у Турдиали Шариповнинг сўзларини тасдиқлаб, кексайганда пири-бадавлат, осойишта турмуш кечириш учун ҳамма шароитни яратиб берган партия ва ҳукуматимизга қалбидан отилиб чиққан ташаккурини изҳор қилади.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан **Қурбонали полвон ЭРМАТОВ** сўз олади. У бундай дейди:

— Мен шу совхозга келганимда бўз йигит эдим. Иш ҳам худди менга ўхшаш йигитларни кутиб турган экан. Биз кўклам ва кўзда зовур қазирдик. Ҳозиргидек экскаваторлар қаёқда дейсиз. Биз уларнинг номини ҳам эшитмагандик. Зовурга кўкракдан сув кечиб тушардик. Лойни кетмонлаб ирғитардик. Совуқ кесиб юбормасин деб бизга асал ичириб туришарди. Барибир узоқ чидаш қийин эди. Мана шундай қилиб ерларни ачиқ сувдан тозалаганмиз. Ер қамиш-қиёқдан, зах сувдан бегона бўлгач, экин экишга киришиб кетдик. Совхозга аста-секин, ҳалиги айтгандек кучли техникалар келабошлади. Биз полвонларнинг ўн-ўнбеш кунда қиладиган ишимизни улар билан бир-икки соатда бажариб қўйишар эди.

Мен ҳозирги деҳқонлар қатори ердан бахт топганларданман. Шу ерга келиб уйли-жойли, бола-чақали, невара-чеварали бўлдим. Оз меҳнатимни давлатимиз катта мукофотлар билан тақдирлади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвонга эга бўлдим. Орден-медаллардан ҳам анча бор.

Мен бир нарса тўғрисида гапирмоқчиман. Агар илгари замонда шу менга ўхшаган кучга тўлган полвонлар бойлар ерида ишлаганда нима кўрарди? Қариганда букчайиб бойдан қарз бўлиб қоларди холос. Бизнинг давримизда инсон меҳнати улуғланяпти. Қадри-қиммати ошяпти. Қариганимизда ҳурмат-иззатдамиз. Ҳамма жойда дастурхоннинг тўридамиз. Пенсиямиз вақтида келиб турибди. Тагимизда енгил машина. Шунинг учун партия-ҳукуматга қанча раҳмат айтсак, миннатдорчилик билдирсак оз.

Яқинда қишлоғимизда юз ёшдан ошган, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвонга эга бўлган Хидирали ота учун совхоз катта тўй қилиб берди. Илгари замонда камбағал юзга кирса, шунақа тўй кўрармиди. Биз шунинг учун ҳам минг бор раҳмат ва ташаккур айтишимиз керакки, Ленин партияси, Совет ҳукумати елкамизни силаяпти. Ўзимиз, ўғил-қизларимиз бу ғамхўрликка меҳнатимиз билан, билимимиз билан астойдил жавоб беришимиз, шукронаси учун ҳамиша яхши ишлашимиз, яхши ахлоқли бўлиб одамлар ўртасида обрў-эътибор орттиришимиз керак.

Ер ислоҳоти, дастлабки ширкатлар, коллективлаштириш ва катта ер эгаларига қарши курашда астойдил иш олиб борган ва қишлоқларда янги ҳаёт барпо этишда актив қатнашган отахонлар билан бўлган суҳбат маъноси-мазмуни жиҳатидан жуда ибратли эди. Улар машаққатли меҳнат йўлини босиб ўтганлар. Шунинг учун ҳам меҳнатлари эвазига шон-шарафларга эга бўлганлар. Бунинг учун улар ана шу кунларда ҳам, республикамиз ҳамда Ўзкомпартиянинг юбилейи яқинлашиб келаётган кунларда ҳам меҳнат кишилари билан, янги ҳаёт қураётган кишилар билан бир сафда бўлганликлари учун ўзларини бахтиёр, бардам сезмоқдалар.

Суҳбатни Салимжон **МАҲКАМОВ** ёзиб олди.

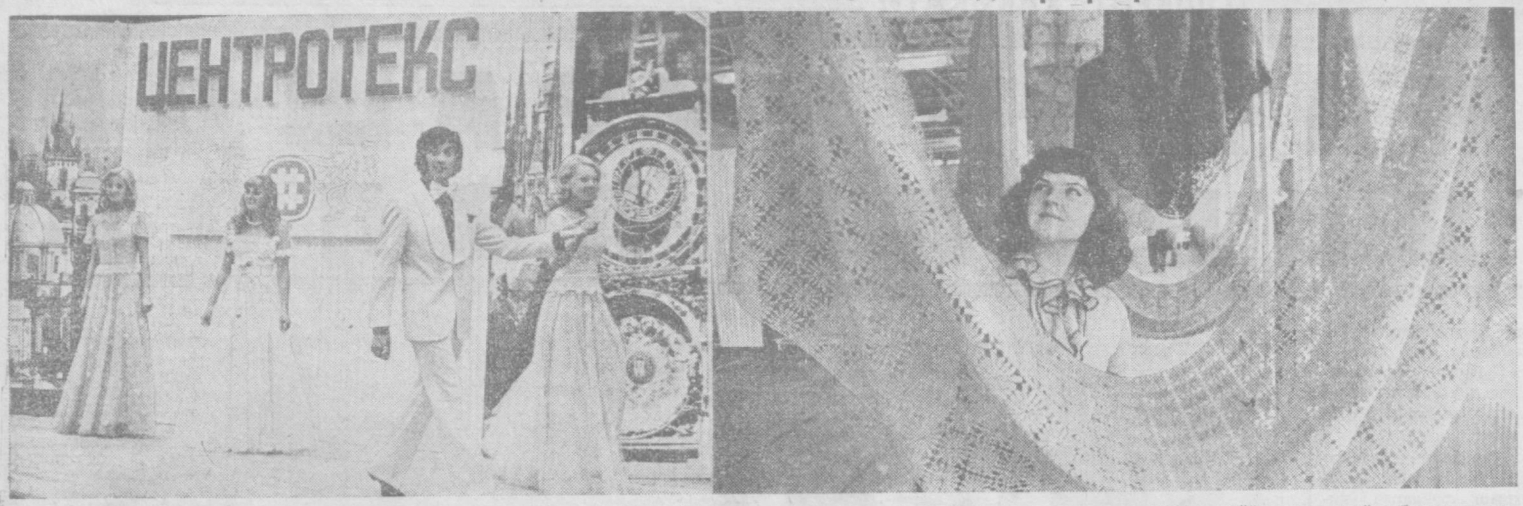

Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Чехословакия тўқимачилик саноати корхо налари маҳсулотлари ва уларда тайёрланган кийим-бошлар намойиш қилинмоқда. Суратларда: кўргазма залларида.

А. Абалян фотолари.

ИШЧИЛАР САЛОМАТЛИГИНИ КЎЗЛАБ

«Узбекхиммаш» заводи маъмурияти, партия ташкилоти ҳамда маҳаллий комитети ишчилар саломатлиги йўлида ғамхўрлик қилмоқдалар.

Шу йилнинг ўзида заводнинг бир неча юз ишчиси мамлакатимизнинг турли дам олиш уйларида, санаторийларда, даволаш муассасаларида ҳордиқ чиқариб қайтди.

Заводнинг санаторий-профилакторийсида бўлганимизда биз бунга яна бир ишонч ҳосил қилдик. Профилакторий маҳаллий комитет раиси, ординатор Даря Игнатьевна Власова завод маъмурияти яратиб берган имкониятдан беҳад хурсанд бўлиб гапирди. Шифокорлар иши ҳақида сўраганимизда у табассум билан «Бу саволни менга эмас, беморларга беринг» деди-да, бизни хоналарга бошлади.

Фойеда гиламлар тўшалган, диван ва креслолар ўрнатилган, ҳаммаёқ озода. Бир неча бемор тушликдан кейин телевизор кўриб ўтиришибди. Уларни суҳбатга тортдик.

— Қуюв цехида мастер бўлиб ишлайман,— ўзини таништирди Анатолий Антипов.— Эрта-индин бу ердан чиқаман. Ошқозон касалим бор эди. Ҳозир ўзимни анча яхши ҳис этяпман. Бизга яратиб берилган имкониятга, меҳрибон шифокорларга келганда, фақат миннатдорчилик сўзларини айтишим мумкин!

— Бизнинг номимиздан ҳам раҳмат, деб қўйинг,— суҳбатга қўшилди Худзик Дмитрий Николаевич.— Бахтсиз ҳодиса туфайли чап оёғимнинг икки ери синган эди. Травмотология касалхонасида даволанганимдан кейин бу ерга келдим. Лидия Федоровна Турбина, Даря Игнатьевна Власова ҳамда ҳамшираларга миннатдорчилик билдираман.

Амина Закиевна Продаевич ҳам санаторий-профилакторий шифокорлари ҳақида ана шундай самимий сўзларни айтди.

«Узбекхиммаш», «Чирчиксельмаш», трансформатор заводлари ишчиларига хизмат қилаётган бу даволаш муассасаси ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Медицинанинг ҳозирги замон методларидан баҳраманд бўлган, турли аппаратлар билан жиҳозланган кабинетларда 30 дан зиёд меҳрибон шифокор ишчилар саломатлигини тиклашда фаол меҳнат қилмоқда. Уйқусини йўқотиб қўйган беморларни «электросон» аппаратида даволанмоқда. Бу яхши самаралар беряпти. СНИМ-1 янги аппарати ҳам катта фойда бермоқда. Профилакторийда физиотерапия, массаж, душ-даволаш, тиш кабинети, нур билан, шунингдек даволаш—физкультура кабинетлари мавжуд.

Профилакторий бош врачи Абдувоҳид Каримович Тошхўжаевнинг бу ишларда хизмати катта.

— Ҳозирда санаторий-профилокторийимизда юздан зиёд ишчилар даволанмоқда,— дейди суҳбатдошимиз Даря Игнатьевна.— Лекин биномиз бирмунча торлик қилиб қоляпти.

Янги бино ваъда қилишяпти. Ана шунда беморлар ҳам, биз ҳам завод маъмуриятидан, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимидан мамнун бўлган бўлардик.

Санаторий-профилак т о р и й таклиф ва истаклар дафтарини варақлайдиган бўлсангиз, уларда фақат миннатдорчилик сўзларини ўқийсиз. А. Аджимуротов дафтарга оғир операция бўлганидан кейин дардига шу ерда даво топганлигини, меҳрибон шифокорлардан беҳад хурсандлигини ёзиб қолдирган.

Бу даволаш муассасасига келган киши ўз дардига даво топмасдан қайтмайди. Негаки бу ерда ўз ишининг чинакам жонкуярлари, меҳрибон шифокорлар хизмат қилишади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Чирчиқ.

КИТОБ ЖАВОНИГА

Китобхонлар жавони нашриётлар босиб чиқараётган оммавий-сиёсий адабиётлар билан тўлиб бормоқда. Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти Д. Ғаниевнинг «В. И. Лениннинг «Философия дафтари» тўғрисида»ги китобини босиб чиқарди.

Китобда В. И. Ленин асарининг ёзилиш давридаги тарихий шароит, буржуа философиясига қарши курашда асарнинг тутган ўрни, доҳий томонидан кашф этилган қонун ва категориялар автор томонидан кенг шарҳлаб берилган.

Б. Имомовнинг «Драматургик лавҳалар» китобида эса саҳна асарининг пойдеворини ташкил этувчи драматургиямиз тараққиёти билан боғлиқ турли мавзулар хусусида фикр юритилган.

Т. ХЎЖАЕВ.

ҚИРҚ САККИЗИНЧИ МАВСУМ

Пойтахтимиздаги йирик ижодий коллективлар билан изма-из Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театри ҳам янги — 1974—1975 йилги мавсумини бошлаб юборди. Ёш томошабинлар театрининг 48-мавсуми «Она юртим оқсоқоли» спектакли билан бошланди.

Спектаклни М. Бобоев ўзининг шу номдаги публицистик драмаси асосида саҳналаштирган. Театр ижодий коллективи янги мавсумда шунингдек, «Тўрт эгизак», «Биллур юрак» «Ғунчалар» каби асарларини ҳам ёш томошабинлар эътиборига ҳавола қилади.

Ёш томошабинлар театри бундан ташқари кичкинтойларни қайта саҳналаштирилган «Қизил шапкача» асари билан ҳам хушнуд этади.

Т. ЮСУПОВ.

ТАРИХ КЎЗГУСИ

Республикамизнинг шонли ярим асрлик юбилейига бағишлаб Ўзбекистон киносанъати музейи ходимлари тайёрлаётган кўргазма 50 йиллик тарихдан ҳикоя қилади.

Кўргазма «Ўзбек киноси 50 ёшда» деб номланган. Кўргазмани ташкил этишда Ўзбекистон журналистлар союзининг фотостудияси ва «Рассом» комбинатининг ишчи-хизматчилари музей ходимларига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Улар кўпгина экспонатларни рестоврация қилишда актив иштирок этмоқдалар.

Доҳиймиз В. И. Лениннинг «Ҳамма санъатлар ичида биз учун энг муҳими кинодир» деган сўзлари кўргазмага эпиграф қилиб олинган. Шундан сўнг кекса ўзбек киносанъаткорлари Х. Девонов, С. Хўжаев, Н. Ғаниев, А. Исматов каби ижодкорлар ҳақида ҳикоялар бошланади.

И. АҲМЕДОВ.

Истиқбол эгалари

ИСТЕЪДОД

— Шуҳрат ғижжак торларини ҳафсала билан созлади-да, кейин камонни тортди. Хона бўйлаб сеҳрли бир куй янгради. Киши кўз ўнгида уфқ билан туташиб кетган кенг адирлар намоён бўлди. Адирларда сурув-сурув қўй боқаётган ёри ёнига қуралай кўз дилбар ошиқаяпти гўё. Висол онлари яқин. Нақадар лаззатли дамлар у...

Мана шу лирик туйғу ғижжакнинг сеҳрли оҳангида мужассам эди. Шуҳрат кўзларини ярим юмган ҳолда берилиб чаларди. Куй мазмунига монанд ўзи ҳам тўлғаниб-тўлғаниб қўярди.

— Бу куйни ўрганганимга ҳали кўп бўлгани йўқ, — деди у, — Яқинда биз Монголияга гастролга жўнаймиз. Иккинчи жаҳон урушида қозонган буюк ғалабамизнинг 30 йиллиги олдидан ижодий коллективимиз Монголияда катта программада концертлар қўйиб беради. Репертуарга мана шу монголча «Гай-хамара» куйи ҳам киритилган. Дўстларимизга манзур қилай, деб бу куйни ҳар куни такрор-такрор машқ қиляпман.

Монголияга сафар давомида у ўзбекча «Тановар», Хачатуряннинг «Гайне» балетидан Қиличбозлар рақси, венгер композитори Монтеннинг «Чардаш маликаси» каби куйларини ҳам ижро этиб беради. Бу куйларни ғижжак «тили»га Шуҳратнинг ўзи мослаган.

Шуҳратнинг ишқи ёшлигидаёқ ғижжакка тушган эди. Созни биринчи бор Глиэр номли музика мактабида қўлига олган эди. Консерваторияда ўқиб юрган йиларида эса жаҳон классикларининг мураккаб куйларини ғижжакда енгил чалиб бериб, кўпчиликни қойил қолдирди. Кейинроқ у «Ғижжакда куй ижро этиш санъати» номли дарслик яратди. Ўзи ижро этган куйларни пластинкага тўплади. Бу дарслик ва пластинкалардан ҳозир музика мактабларида кенг фойдаланилмоқда.

Ёш санъаткордаги ўткир зеҳн ва қобилиятни биринчи бўлиб Тошкент давлат консерваторияси доценти композитор Обид Ҳолмуҳамедов ҳис эта олган эди. Шуҳрат музика мактабида ўқиб юрган пайтларида ҳам, консерватория талабаси бўлганида ҳам, Қориёқубов номли Ўзбекистон давлат филармонияси «Гўзал» ансамблига ишга келганида ҳам устози Обид акадан ажралмади. Композитор тавсия этган услубларни пухта эгаллади, кўплаб Шарқ ва Европа санъаткорлари яратган куйларни ғижжак пардаларига мослади.

Шуҳрат Йўлдошев катта саҳнага йиллар синовидан ўтиб келди. 1973 йилнинг апрель ойида Воронежда ўтган ёш ижрочиларнинг Бутуниттифоқ конкурсида қатнашиб, лауреат бўлди. Жюри аъзолари Шуҳратнинг Шарқ ва Европача куйларни ижро этишдаги маҳоратини алоҳида баҳолаб, унга конкурс ғолиби унвонини тақдим этдилар.

Орадан кўп ўтмай, Кишиневда ёш ижрочиларнинг Бутуниттифоқ фестивали бошланди. Фестиваль қатнашчиларининг кўпчилиги аллақачон халқ орасида танилган эди. Шуҳрат мана шу уста чолғучилар билан баҳслашиши керак эди.

... Саҳна пардаси очилиб, микрофон ёнида қорачадан келган, қотмагина йигитча пайдо бўлганида кўпчилик эътибор ҳам қилмади. Чайковскийнинг «Орзу» куйи ва италян композитори Паганининг компонелласини осиёлик бу йигитча қандай қилиб ижро этаркан, бузиб қўймаса кошкийди, деб ўтирганлар ҳам йўқ эмас эди.

Шуҳрат микрофон ёнига қўйилган стулга ўрнашиброқ ўтирди-да, соз пардаларини дадил босиб, камонни тортди. Зал бир зумда жим қолди. Ғижжак навоси гоҳ шалоладек шўх, гоҳ елдек майин оҳанглар билан томошабинлар қалбига кириб бориб, ўзига ром қила бошлади. Сўнг оҳангларга олқишлар уланиб кетди.

Парда ёпилганда ҳам қарсаклар тинмади. Шуҳрат яна саҳнага чиқди. Бу гал у Римский-Корсиковнинг «Шаҳризода» ва Мухтор Ашрафийнинг «Фарғонача рақс» куйларини зўр кўтаринкилик билан ижро этди. Шу тариқа ўзбекистонлик чолғувчи Шуҳрат Йўлдошев ГДРда бўладиган ёшларнинг жаҳон фестивалига йўлланма олди.

Шуҳрат чалган куйларни Ҳиндистон, Сурия, Ливан, Кипр томошабинлари ҳам тинглаган. Мана энди у «Гўзал» ансамблидаги сафдошлари билан Монголия томон отланмоқда. Концертмейстер Марина Султонова билан ҳамкорликда тайёрлаган куйлар гулдастасини монголиялик санъат шинавандаларига тақдим этади.

— Шуҳрат бобосининг изидан боряпти, — деб қўйишади кекса санъаткорлар гап орасида. — Биринчи ўзбек композиторларидан ҳисобланган Тўхтасин ака Жалилов Шуҳратга ўхшаш санъат ғунчалари учун поёнсиз бўстон яратиб кетди. Бобо яратган бўстонга мана бугун набира ўз сози, ўз овози билан дадил кириб келмоқда.

Ж. НОСИРОВ.

Сўқмоқлар чўққиларга етаклайди.

В. Таран фотоси.

БИР КАСБДА 30 ЙИЛ

«Меҳнат қилган элда азиз» дейди халқимиз. Дарҳақиқат шундай. Ўз касбини эъзозлаб, эл-юрт ҳурматини қозонган, бахтини меҳнатдан топган аёллардан бири Себия опа Қодировадир. Бу онахонни Бекобод районидаги Сретенко қишлоғида кўпчилик яхши танийди. Уни меҳнатсевар аёл, ўз ишининг устаси сифатида беҳад ҳурмат қилишади.

Мана 30 йилдирки, қишлоқ сартарошхонасида меҳнат қилиб келмоқда. Сартарошхонага киргудек бўлсангиз, баҳри-дилингиз очилади. Хона кичкина бўлишига қарамай, саранжомсаришта.

Ўтган йиллар давомида Себия опа ҳамқишлоқларига намунали хизмат кўрсатиш билан бирга қатор шогирдлар ҳам етиштириб чиқарди. Сиз уларни райондаги бошқа сартарошхоналарда меҳнат устида учратасиз.

А. ҲАЙДАРОВ.

Редактор ўринбосари: Р. УМАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20—Янгиликлар. 12.30—Мультфильмлар. 13.00 — Концерт. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.40 — Халқ контроли экрани. 19.10 — **«Ахборот».** 19.30 — **Ҳазрати инсон** (телеспектаклнинг 3-қисми). 20.40 — **«Ахборот».** 21.00 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.00 — МОСКВА. **«Вақт».** 22.30— **Хоккей: СССР — Канада.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.45 — **Семурғ** (бадиий фильм). 18.00 —МОСКВА. 19.00—Янгиликлар. 19.10 — Расмларда акс этар қуёш. 19.25 — Телеочерк. 19.55 — Жаҳон халқлари ижоди. 20.25 — Спорт кундалиги. 20.55 — «Спортлото». 21.05 — Телеспектакль. 22.00 — ТОШКЕНТ. «Ноз-неъмат бунёдкорлари». 22.30 — **Мангуликка дахлдор** (адабий театр).23.10 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмнинг 1-серияси). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Телефильм. 19.10 — Ўқитувчи экрани. 19.40 — Эстрада концерти. 20.10 — Қизиқувчилар экрани. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.05 — Тошкент янгиликлари. 21.20— **Қирол Лир** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 2IX да **Севги тумори,** 3IX да **Марварид изловчилар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТИДА — 1IX да **Чақмоқ,** 2IX да **Йўқолган узук,** 3IX да **Ҳаёт шоми.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2IX да **Лақма,** 3IX да **Хонума-хоним.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **ЮРИЙ ДУРОВ иштирокида «ДУСТЛИК ҚАНОТИДА» цирк томошалари.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Жаноб Септимнинг ресторани — «НУКУС», САНЪАТ САРОЙИ. «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Дмитрий Кантемир — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли. «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Энг пок гуноҳкор — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КУКЧА», С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Буюк ҳикоячи сири — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМО 30 ЙИЛЛИГИ» (10.00, 14.00, 18.00, 20.00).

Апачлар — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Океан — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Қум карьери генераллари — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Қайтиш йўқ — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Менинг сўнгги тангоим — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 16.00, 21.45).

ЁЗГИ БИНОДА

Жаноб Септимнинг ресторани — «ФЕСТИВАЛЬ».

Буюк ҳикоячи сири — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
КУПСОНЛИ ТОМОШАБИНЛАР ИЛТИМОСИГА КУРА
ЮРИЙ ДУРОВ ИШТИРОКИДА
БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИ НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

ТОМОШАЛАР: шанба кунлари 12.00, 15.00, 19.30 да; якшанба кунлари 10.00, 12.00, 15.00 ва 19.30 да кўрсатилади.

КОЛЛЕКТИВ БУЛИБ КУРИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Касса эрталаб соат 9.00 дан 20.гача ишлайди.

СПРАВКА УЧУН ТЕЛЕФОН: 334522.

Урта Осиё қишлоқ хўжалик иқтисод илмий-тадқиқот институти ҳузуридаги

МЕҲНАТНИ ИЛМИЙ ТАШКИЛ ҚИЛИШ МАРКАЗИГА

алоқа инженерлари ва техниклари, иқтисодчилар, агрономлар, зоотехниклар, ер тузувчилар, қишлоқ хўжалигининг инженер-механизаторлари, лаборантлар ва машинистлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси.

АХБОРОТ СПОРТ

ГТО КЎПКУРАШИ ЧЕМПИОНЛАРИ

УЧ КУН давомида пойтахтдаги «Пахтакор» стадиони, Митрофанов номидаги сув спорт саройи ҳамда «Динамо» стадиони тирида «Меҳнат мудофаасига тайёр» янги комплекси кўпкураши бўйича «Комсомольская правда» газетаси соврини учун ўтказилаётган мусобақаларнинг республика финал биринчилиги бўлди. Бунда барча областлар ва Қорақалпоғистон АССРнинг энг кучли сопртчилари иштирок этишди.

Умумкоманда ҳисобида Тошкент области спортчилари 4782 очко билан биринчи ўринни эгаллашди. Фарғона области вакиллари иккинчи (4230 очко), Тошкент шаҳар командаси 4063 очко билан учинчи ўринни олди.

СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

КЕЧА пойтахтдаги «Динамо» стадионида теннис бўйича мамлакат биринчилигининг байроғи кўтарилди. Теннис муҳлислари бу ерда ҳамда пойтахтнинг «Пахтакор», «Буревестник», «Спартак», «Меҳнат», «Локомотив» стадионларида ўтказиладиган мусобақаларнинг гувоҳи бўлишади. Биринчиликда жаҳоннинг энг кучли теннисчилари, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастерлари Ольга Морозова, ҳамда Александр Метревели, Европа чемпионлари ва собиқ чемпионлари М. Крошина, Е. Бирюкова, Т. Какулия, А. Волков, В. Коротков, В. Егоров сингари кучли теннисчилар қатнашмоқда.

КАЛЕНДАРДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

СССР ФУТБОЛ федерацияси мамлакат биринчилиги учун олий лигада қатнашаётган командалар календарига бир неча ўзгариш киритди. 2-октябрда ўйналиши лозим бўлган «Пахтакор» билан «Карпати» ўртасидаги ўйин 3 октябрда, шунингдек 6 октябрга тайинланган «Пахтакор» — «Қайрат» учрашуви 8 октябрда ўтказилади. «Карпати» билан «Арарат» 9 октябрда, ЦСКА билан «Карпати» 14 октябрда учрашадилар.

ИНТЕРМЕДИЯ

„ҚОРОВУЛ“

(Қурилиш. Қоровул ширакайф, ичишда давом этади, стаканни бўшатиб, закуска қилади).

ҚОРОВУЛ — Қурилиш кўп серфайз нарса-да! Айниқса, тахта, шипр, тунука туширилгандан кейин, қурилиш майдони, назаримда, истироҳат боғига ўхшаб кетади.

(Тахталар тақиллаган садоси эшитилади. Қоровул ўрнидан туриб, секин товушда).

Ғалати йигит экансан! Танлаб ўтирмай, бир чаккадан олавермайсанми? Тақир-туқурни битта яримта эшитиб қолса, нима бўлади? Шунақаям бепарво бўласанми? Қилаётган ишимиз ўғрилик бўлса! Тезроқ акаси!

ЙИГИТ — **(овоз)** Хўп ака, хўп.

ҚОРОВУЛ — **(ўзича).** Олиб келган яримта арағингдан ўргилдим. **(Қоровул яна қуйиб ичади. Йигит чиқади).**

ЙИГИТ — Отинг, бобой. Яхши кетсин, ош бўлсин.

ҚОРОВУЛ — Хўш, шундай қилиб нечта тахта оладилар, йигитнинг гули?

ЙИГИТ — Ким билади, дейсиз, қоронғуда.

ҚОРОВУЛ — Тўртта тахтага келишган эдик, кўпроқ кўриняпти-ку!

ЙИГИТ — Ака, тўртта бўлмаса бешта бўлгандир, олтита бўлгандир, боринг ана саккизта бўлгандир. Нима сотиб олибсизми?

ҚОРОВУЛ — Сотиб олибсизми, дейсан-у, ука, ўтган куни прораб мени чақиртириб, сменангизда тахталар бежо бўлиб қоляпти деб қаттиқ сиқиштирди.

ЙИГИТ — Шунчаки синамоқчи бўлиб айтгандир-да! Қаёқдан билади? Тахта уюлиб тоғ бўлиб ётибдику? Менга бераётганингиз катта хирмондан бир кап дон олгандай гап.

ҚОРОВУЛ — Бир капмиш! Бир капдан олинаверса, катта хирмон ҳам ўпирилиб суроби тўғрилаииб қолади. Биласизми, участкангизни кўп қисми шу хирмондан битяпти.

ЙИГИТ — Раҳмат, ака, унутмаймиз. Энди нима бўлса бўлди, одатдагидек сиз билмаган киши бўлиб, тескари қараб туринг. Мен тахтани етаклаб ўтиб кетай. Тескари қараб туринг, ака?

ҚОРОВУЛ — Тескари қараш қочмайди. Тескари қараганмиз, қараймиз. Аммо ошиқчасини жойига қўйинг. Яримта ароққа тўртта тахта алмашдик. Нега энди саккизта оласан? Керакми, ол! аммо мени рози қилиб ол-да!

ЙИГИТ — **(ўзича)** Худди меҳнат қилиб, узум сотаётган боғбонга ўхшаб гапиради.

ҚОРОВУЛ — Қани йўталинг?

ЙИГИТ — Жуда пишиқ сув ичгансизда. **(Ёнидан иккинчи шишани олиб узатади).**

ҚОРОВУЛ — **(жилмайиб)** Бу оқ боладан яна бормиди? Жуда ширин йигитсанда, ука, қойил!

ЙИГИТ — Дардингизни биламан-у, гоҳо ҳазил қилгим келади. **(кулишади).**

ҚОРОВУЛ — Ҳўв, жудаям қиқирлаб кулавермайлик, янги прорабимиз бироз нобоброқ чиқиб қолди. Кечаси келиб айланиб кетадиган одати бор.

ЙИГИТ — Бўлди, — бўлди. Тескари қараб туринг.

ҚОРОВУЛ — Ўт, ўтақол, тез.

ЙИГИТ — Анави оёқ остида чўзилиб ётган яримта тахтани ҳам қўшиб олай.

ҚОРОВУЛ — Оббо қўшсанг қўш, тез ўт, торт аравангни. **(йироқдан мотоцикл овози эшитилади).** И-и... прораб, тахтани ағдар, қоч! **(Йигит тахтани ташлаб, ғойиб бўлади. Қоровул прораб томонга қараб)** Ким у мотоциклда келяпкан? Тўхта!

Алп ЖАМОЛ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 02753. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634 А—2642.